

Külföldi hírek

budapest, 1983. február 13.

kül

v a s á r n a p

sk0001 4 230 mtik1001

ciprus - elnökválasztás

pék miklós, az mti kiküldött tudósítója írja:

nicosia, 1983. február 13. /mti/ - elnökválasztás kezdődött vasárnap reggel cipruson. a mostani elnökválasztás a harmadik a szigetország függetlenségének 1960-ban történt deklarálása óta, gyakorlatilag pedig az első „igazi”, elnökválasztás az 1974-es tragikus események és makariosz érsek-elnök halála óta. a jelenlegi elnököt, szpirosz kiprianut ugyanis öt évvel ezelőtt - ellenjelölt hiányában - szavazás nélkül iktatták be hivatalába.

a választásokon három jelölt verseng egymással. kiprianu jelölését saját pártján, az 1981. májusi parlamenti választásokon a szavazatok 18 százalékát elnyert demokratikus párton kívül a szigetország legbefolyásosabb politikai ereje, a két évvel ezelőtti parlamenti választásokon a legtöbb / 33 százalék / szavazatot kapott kommunista ciprusi dolgozó nép haladó pártja /akel/ is támogatja. a demokratikus párt az ország harmadik legnagyobb pártja. együtt a szavazatok 52 százalékát szerezték meg. a polgári demokratikus párt és a kommunista akel, amelyek az ország hazafias és demokratikus erőit tömörítik, közös minimum-programot tartalmazó együttműködési megállapodást kötött egymással tavaly tavasszal. kiprianu fő vetélytársa glavkosz kleridesz, az 1976-ban általa alapított jobboldali demokratikus tömörülés párt vezetője.

a harmadik jelölt vasszosz lisszaridesz, az egységes demokratikus centrum szövetség /edek/ elnöke.

ks

vasárnap több mint 327 ezer ciprusi görög szavazó járul az urnákhoz, hogy újabb öt évre megválassza a ciprusi köztársaság elnökét. szavazásra jogosultak a 21 éven felüli ciprusi állampolgárok. az első részeredmények vasárnap éjjélkor várhatók, a végeredmény hétfőn hajnalban válik ismertté.

ék/dj éb

09.26 130283 1779

--

sk0002 4 230 mtik1002

vietnam-szovjet küldöttség

hanoi, 183. február 13./vna/ - szombaton hivatalos látogatását befejezve elutazott a vietnami szocialista köztársaságból a szovjet külügyminisztérium küldöttsége. a delegációt mihail kapica külügyminiszterhelyettes vezette.

a szovjet delegációt fogadta pham van dong, a vietnami kormánytanács elnöke és nguyen co thach külügyminiszter. a vendégek lerótták tiszteletüket a ho shi minh mauzóleumban, látogatást tettek hanoiban, ho shi minh városban és megbeszéléseket folytattak a vietnami külügyminisztérium képviselőivel.

kzs éb

09.45 130283 0584

--

Vz

sk0003 4 230 mtik1003

algiri palesztin tanácskozások

algir, 1983. február 13. /ap/reuter/afp/upi/ - a palesztin nemzeti tanács 16. ülésére készülő palesztin vezetők vasárnap algirban további zártkörű megbeszéléseket tartanak, ezek középpontjában a reagan-terv, a palesztin mozgalom és az arab államok kapcsolatai, illetve jordánia és a palesztinai felszabadítási szervezet viszonya áll.

az eddig lezajlott előkészítő tanácskozásokon a különféle palesztin szervezetek küldöttei egyetértésre jutottak abban, hogy elutasítanak minden olyan közel-keleti rendezési tervet, amely nem ismeri el a palesztinok államalapítási jogát - közölték palesztin források. a reagan-tervben fellelhető pozitív elemekről azonban még szó lesz.

további megbeszélések szükségesek a pfsz és jordánia kapcsolatairól. ahmed abdel rahman, a pfsz szóvivője szombaton közölte, hogy a szervezethez tartozó csoportok egyike sem ellenzi az esetleges konföderációt jordánia és a majdani független palesztin állam között. a pfsz-hez közeli egyéb források a bejelentést kiegészítik azzal a megszorítással, hogy mindez nem jelent felhatalmazást huszein jordán király számára a pfsz nevében folytatandó béketárgyalásokra.

a palesztin nemzeti tanács az algiri fővárostól mintegy husz kilométerre, egy fürdőhelyen ül majd össze, rendkívüli biztonsági intézkedések közepette, amelyeket már az előkészítő megbeszélések idejére életbe léptettek. több száz palesztin vezető érkezik folyamatosan a helyszínre, azonban most először nem lehetnek jelen az izrael által megszállt ciszjordánia és a gázai-övezet képviselői, mivel tel-aviv megakadályozta elutazásukat az algériai fővárosba.

ta éb

09.56 130283 1665

W

sk0004 4 230 mtik1004

izrael

tel-aviv/jeruzsálem, 1983. február 13. /reuter/afp/ - tüntetők százai követelték szombaton tel-avivban, hogy begin miniszterelnököt és kormányát állítsák bíróság elé a bejruti mészárlásban való felelősségük miatt. a „libanoni háborút ellenzők bizottsága,, fáklyás felvonulását a kormányt támogató erők demonstrációja kísérte, de összetűzésre nem került sor.

jeruzsálemben a „békét most,, elnevezésű szervezet tagjainak csoportja rendezett néma tüntetést a kormány hivatala előtt. megemlékeztek ugyanakkor a csütörtöki kézigránátos merénylet következtében meghalt és megsebesült társaikról is.

kormányellenes tüntetések voltak izrael északi részén is. itt saron volt hadügyminiszternek a kormányból való eltávolítását követelték a felvonulók.

saron sorsáról valószínűleg az izraeli kormány szokásos vasárnapi ülésén döntenek. maga a volt hadügyminiszter televíziós nyilatkozatban kijelentette, hogy reménykedik a tárca nélküli miniszteri cím megszavazásában, vagyis abban, hogy nem távolítják el a kormányból. a minisztertanácshoz és a kormányzó likud tömbhöz közelálló források szerint saronnak a kabinetben belüli ellenzék dacára is esélye van a tárca nélküli miniszteri megbízatásra.

le ta éb

10.17 130283 1240

-.-

sk0005 4 230 mtik1005

india - asszam

uj-delhi, 1983. február 13./mti-reuter/ap/ - szombaton kilenc személy életét vesztette az indiai rendőrség és a tüntetők közötti összeecsapásban asszam államban.

india észak-keleti államában az elmúlt két hét során 74 halálos áldozatot követeltek a közelgő helyhatósági választások megghiusítását célzó zavargások. az összetűzések különösen hevesé váltak, amikor indira gandhi miniszterelnök, választási kampánya részeként, február 10-12 között látogatást tett asszam és a szomszédos meghalaja államban, ahol - lényegesen békésebb körülmények között - szintén választások lesznek a jövő héten.

Lrs

asszam államban a helyi pártok és diákszövetségek meg akarják hiusítani a hétfőn kezdődő helyhatósági választásokat, tiltakozásul az ellen, hogy a kormány választói jogot ad az itt élő közel négymillió bangladeshi bevándoroltnak. az asszami pártokat támogatja a két legnagyobb indiai ellenzéki párt, a bharatija dzsanata és a dzsanata párt. a két párt felszólította indira gandhi miniszterelnököt, halassza el a helyhatósági választásokat asszam államban.

kzs éb

10.25 130283 1104

-. -

sk0006 4 230 mtik1006

időjárás

róma, 1983. február 13. /ap/ - európa déli részéről jelentettek komoly havazásokat a hírügynökségek. az olasz csizma középső és déli részén szombaton egész nap havazott. a havat ritkán látott nápolyban a hőmérséklet fagypont fölötti 2 celsius fok. a szokatlanul hideg időjárás elsősorban azoknak okozza a legtöbb kellemetlenséget, akik az 1980-as dél-olaszországi földrengés miatt kényszerültek az „ideiglenes”, szállást nyújtó sátoortáborokba.

a havazás miatt teljesen megszakadt az összeköttetés a fő közlekedési utvonalaktól távolabb eső városokkal és településekkel. abruzzai körzetének központjában aquila városával teljesen megszakadt a telefonösszeköttetés. a hatóságok gyógyszerrel és más alapvető cikkekkel felszerelt mentőaalakulatokat menesztettek a hótól elzárt területekre. a tanyákon az állatokat éhhalál fenyegeti, mivel a gazdák már négy napja nem tudják az istállókat megközelíteni és az állatokat etetni.

a tengerentulról érkezett hírügynökségi jelentések szerint az egyesült államok észak-keleti részét 90 centiméteres hó borítja. meteorológusok az évszázad egyik legnagyobb hóviharának tartják azt a pénteki hóvihart, amely főként az atlanti óceán partján lévő középső államokat érintette. richmond, virginia, washington és baltimore területén negyven éve nem volt ekkora hó. washingtont 58 centis hó borítja. a repülőforgalom szünetel, egyedül a washingtoni dulles nemzetközi repülőtér indította szombaton reggel nemzetközi járatait, a belföldi járatok fogadása és indítása azonban itt is szünetel. new york nagyforgalmu kennedy repülőtere és a la guardia egyelőre nem indít és nem fogad járatokat. az ötven centiméteres hó miatt new yorkban csaknem teljesen kiürültek a nagyforgalmu utcák. a

lms

mindig lüktető Broadway-en nem látni mást csak elhagyott, hóval betemetett gépkocsikat.

a vihar szombaton az óceán irányába távolodott el az egyesült államok partjaitól. egyes helyeken másfél méteres hótorlaszok borítják az utakat.

ág é b

10.36 130283 1998

-. -

sk0007 4 230 mtik1007

diáktanácskozás Romániában

Bukarest, 1983. február 13. /mti/ - Bukarestben szombaton befejeződött a romániai kommunista diákegyesületek szövetségének xiii. konferenciája. az egyetemista és főiskolai diákszervezetek kétnapos tanácskozásán - plenáris üléseken és szekciókban vitatták meg, hogy a szövetség hogyan járulhat hozzá a xii. pártkongresszus és az RKP országos konferenciája által elfogadott határozatok valóra váltásához. a szombati ülésen egyhangulag elfogadták a konferencia elé terjesztett jelentést, s a tanácskozás határozatát, amely konkrét intézkedéseket tartalmaz arra nézve, hogy miként járulhat hozzá a szövetség a főiskolai és egyetemi oktató - és nevelőmunka tökéletesítéséhez. titkos szavazással megválasztották a szövetség vezető szerveit, s újraválasztották a szövetség tanácsának elnökévé Tudor Mohorát, a romániai Kisz központi bizottságának titkárát.

wa/ve é b

10.50 130283 0907

-. -

ms

sk0008 4 230 mtik1008

rövid hírek

barbie

Lyon, 1983. február 13. /reuter/dpa/afp/ - klaus barbie náci háborús bűnöst szombaton este polgári börtönbe szállították át a lyoni fort montluc katonai fogházból, ahol kiadatása óta őrizték. rendőrségi források biztonsági megfontolásokkal indokolták a lépést. az egykor Lyon hóhéranak nevezett barbiet egy 12 járműből álló konvoj kíséretében szállították át a város két kilométerre lévő saint joseph börtönébe.

lavina

la plagne, 1983. február 13. /upi/ - négy halálos áldozatot követelt egy síelő csoportra zuduló lavina szombaton a francia alpokban, la plagne közelében. a mentési kísérletre 150 katonát, rendőrt és sioktatót mozgósítottak, helikoptereket és kutyákat vetettek be. hét embert megmentettek, egy a másfél-két méteres hó alatt megfulladt, három pedig később, a kórházban halt meg. a csoport a hatóságok szerint tiltott területen síelt.

baszk merénylet

tolosa, 1983. február 13. /reuter/ - egy asszonyt megöltek, férjét - egy gyáriparost - pedig súlyosan megsebesítették egy gépfegyveres támadás során a baszkföldi tolosa központjában. a házaspárt gépkocsijukban érték a lövések. a rendőrség szerint a merénylet helyszínén talált töltényhüvelyek az eta baszk szeparatista szervezet fegyvereseire utalnak. az eta mostanában több merényletet követett el olyan személyek ellen, akik nem hajlandók megfizetni az ugynevezett forradalmi adót.

walsens

varsó, 1983. február 13. /pap/ - a lengyel legfelsőbb katonai ügyészségen szombaton befejeződött lech walesának, a megszüntetett „szolidaritás” szakszervezet volt elnökének kihallgatása. walesát tanuként idézték be jacek kuron és a volt „társadalmi önvédelmi bizottság” /kor/ más vezetőinek ügyében. a vallomástétel három napot vett igénybe.

román - chilei

LWS

bukarest, 1983. február 12. /mti/ - szombaton bukarestbe érkezett a chilei radikális párt két vezetője. olaf Liendót és anselmo sulét az otopeni repülőtéren emil bobu, az rkp kb pvb tagja, a kb titkára, s az rkp más tisztségviselői fogadták.

le ta wa/ve éb

11.04 130283 2071

-. -

sk0009 4 230 mtik1009

papandreu nyilatkozata

király ernő, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1983. február 13. /mti/ -

a varsói szerződés tagországai a prágai nyilatkozatban nagyon fontos javaslatot tettek a nato-nak. erre a nukleáris leszerelésre vonatkozó elképzelésre pozitív választ kellene adni és meg kellene vitatni nato-köröben, valamint a madridi, a genfi és a bécsi konferencián egyaránt - mondta andreasz papandreu görög miniszterelnök a l,unitának adott interjuban, amelyet a lap vasárnapi száma közölt.

a pánhellén szocialista mozgalom /pasok/ vezetője azt is lehetségesnek tartaná, hogy a prágai javaslatot a két politikai tömb csucsértekezletén tárgyalják meg.

papandreu az amerikai tervet elemezve rámutatott, hogy a nulla-megoldás nem vezet sikerre, ezért a középtávolságu rakéták számának a kölcsönös biztonság alapján történő radikális csökkentésére a prágai javaslat látszik megfelelő kiindulópontnak. emiatt nem szabad válasz nélkül hagyni.

a görög kormány támogatja azt a tervet is, hogy Európában atommentes övezeteket alakítsanak ki, mert ezek jelentős mértékben elősegítenék a nukleáris leszerelést - ez a szempont vezérel bennünket a balkáni atommentes övezet létrehozásában, és a témában hamarosan csucsértekezletre is sor kerül az érintett országok részvételével - jelentette ki papandreu.

a görög miniszterelnök elmondta, hogy kormánya választási programjának megfelelően ellenzi a világ katonai-politikai csoportosulásokra való felosztását. görögország azonban számol a valós helyzettel. mindazonáltal a nato keretében minden alkalmat

lms

megragad saját álláspontjának kifejtésére és úgy véli, valamennyi tagállamnak önálló véleményt kellene hangoztatni, amikor az egész világot érintő kérdésekről van szó. görögország a béke, az enyhülés, a leszerelés kérdésében vallott nézetei alapján minden esetben aggályait fejezte ki a nukleáris fegyverkezés miatt. azért helyezkedett szembe a pershing és a cirkáló rakéták nyugat-európai telepítésével is - hangoztatta a görög kormány elnöke.

kérdésre válaszolva azt is közölte, hogy görögország nem járult hozzá és a későbbiekben sem engedi meg, hogy a görög területen lévő amerikai támaszpontokon nukleáris fegyvereket helyezzenek el. - tárgyalásokat folytatunk az érintett féllel, s remélem hamarosan megállapodást kötünk a támaszpontok eltávolításáról. ez kétségtelenül előnyösen érintené az európai politikai légkört - jelentette ki andreasz papandreu görög miniszterelnök az L,unitá című olasz lapnak adott interjuban.

kir/ve éb

11.33 130283 2546

-.-

sk0010 4 230 mtik1010

chile - kormány

santiago, 1983. február 13./mti-upi/reuter/ - pinochet tábornok, chilei elnök fél év alatt másodszor alakítja át kormányát és elbocsátja annak több tagját - jelentik a hírügynökségek chiléből.

egyelőre nem közölték, hány miniszteri tárca cserél gazdát. ezt hivatalosan hétfőn jelentik be - közölték a kormányhoz közelálló források. változás lesz a - a korábban bejelentett külügyminiszteri váltáson kívül - a gazdasági minisztérium élén is. ezt megerősíti az a tény, hogy rolf luders gazdasági és pénzügyi miniszter rövidebbre fogta európai látogatását és szombaton visszaérkezett santiagoóba. pinochet két nappal ezelőtt jelentette be, hogy tanulmányozza a 15 politikus részéről gazdasági minisztere ellen emelt vádakat.

a 15 politikus, akik a feloszlatott politikai pártok tagjai, a hét elején „alkotmányos vádemelést”, kezdeményezett luders gazdasági miniszter ellen, mivel - véleményük szerint - 1980 óta az ország érdekei ellen cselekedett.

kzs éb

11.55 130283 1004

-.-

W

sk0011 4 230 mtik1011

a „banditák királynője,,

uj-delhi, bhind, 1983, február 13. /ap/reuter/afp/ - a 27 év körüli asszony megbánó arccal átnyújtotta fegyverét, majd lehajolt és szájával megérintette az előtte álló férfi lábát. a jelenet az uj-delhitől 300 kilométerre, dél-keletre lévő közép-indiai madhija prades állam bhind városában zajlott le. a szinpadiasságot sem nélkülöző aktus két fent említett főszereplője: az önmagát a hatóságoknak feladó phulan devi és ardzsun szingh, a szóbanforgó állam főminisztere. egy iskola udvarára több ezer kíváncsiskodó gyűlt össze, hogy tanuja legyen a szövetségi állam határain túl is keresett bűnözőnő hivatalos őrizetbe vételének.

az indiai televízió által is közvetített eseménnyel a jelek szerint véget ért az indiában leginkább keresett terrorista vezér pályafutása. phulan devit - akit bandájának tagjai a „szurdokok, a hegyszorosok királynőjének,, kereszteltek el - a hatóságok nem kevesebb mint 70 gyilkosságot, valamint fegyveres rablásokat és más terrorcselekményeket elkövetésével vádolják. őt és bandáját vádolják a két évvel ezelőtt, 1981. február 14-én uttar prades államban elkövetett brutális terrorakció elkövetésével is. a banditák - állítólag azért, hogy megbosszulják phulan devi szerelmesének megölését - kiirtották egy település lakosait, mintegy 23 embert, köztük asszonyokat és gyermekeket.

a közép-indiai szövetségi állam hatóságai - jelentette a pti indiai hírügynökség - megbánás esetén enyhébb ítélet kiszabását ajánlották fel a bűnözőknek. mint az állam főminisztere közölte: az utóbbi időben a halálbüntetés elkerülésének felajánlása fejében nem egy bandavezér adta meg magát a hatóságoknak.

phulan devi ügyének tárgyalását az állami főügyészség hamarosan megkezdi.

ág é b

12.23 130283 1761

ms

sk0012 4 230 mtik1012

saron

jeruzsáálem, 1983. február 13. /mti-reuter/upi/ - az izraeli kormány vasárnap leváltotta a hadügyminiszterium éléről ariel saron, s ugyanakkor tárca nélküli miniszteri tisztséggel bizta meg - jelentette be jichak modai energiaügyi miniszter a kabinet ülését követően.

az ülés a várt módon zajlott le. saron megismételte pénteken már bejelentett lemondását, amelyet elfogadtak. a hadügyminiszteri teendőket a korábbi elképzelésnek megfelelően begin miniszterelnök vette át - mint jelezte, csak ideiglenes jelleggel.

ariel saron további feladatáról nem született döntés; ez a miniszterelnök mindenkori szándékától függ, ami nem zárja ki, hogy saron rejtett pozícióból tovább irányítsa az izraeli katonapolitikát.

ta éb

12.48 130283 0757

--

sk0013 4 300 mtik1013

csao - holdujév /1.rész/

peking, 1983. február 13. /mti/ - a gazdasági és egyéb reformok megerősítését jelölte meg az 1983-as év egyik fő belpolitikai feladatának csao ce-jang miniszterelnök vasárnap pekingben, a holdujév alkalmából a nemzethez intézett üzenetében. a miniszterelnök kilátásba helyezte, hogy a tartományokban, a nagyvárosokban, az autonóm területeken, a prefekturákban és a községekben várhatóan még ebben az évben befejezik a központi állami szervek reformját, az év második felében pedig hozzálátnak a „pártszervezetek megszilárdításához,,.

az idén is érvényben marad a gazdasági kiigazítás politikája, a tervgazdaság játssza változatlanul a központi szerepet, míg a piacnak másodlagos, szabályozó szerepet szánnak. csao ce-jang felszólított az 1983-as gazdasági terv teljesítésére, illetve tulteljesítésére, a tervezett nagyberuházások elkészítésére, mint a további fejlődés zálogára. a miniszterelnök szerint a „kinai típusu szocializmus,, építése teljes bizalmat élvez a nemzet részéről.

W

a miniszterelnök hangsúlyozta, hogy az értelmiségieknek lehetőségét kell adni tehetségük érvényesítésére, javítani kell munka- és életkörülményeiken. folytatni kell a kínai hadsereg „forradalmasítását, modernizálását és regulárisá tételét,, , hogy „javuljon kína védelmi képessége,,.

csao ce-jiang felszólította a tajvanon, a hozzá tartozó szigeteken, valamint a hongkongban és macaoban élő kínaiakat, hogy közös erőfeszítésekkel járuljanak hozzá a kínai területek újraegyesítéséhez. kifejezte meggyőződését, hogy az említett területek előbb-utóbb ismét az anyaország részévé válnak.

csao ce-jiang leszögezte, hogy kína erősíti kapcsolatait a „harmadik világgal,, ellenzi a hegemonizmust és törekszik a világbéke megóvására. a békés egymás mellett élés öt elve alapján kína az 1983-as évben is szélesíteni fogja kapcsolatait más országokkal, baráti kontaktusokat fog fenntartani és bővíteni fogja gazdasági és műszaki cseréjét. /folyt./

nc/gi éb

13.03 130283 2001

--

sk0014 4 300 mtik1014

csao - holdujév /2.rész/

a kínai párt és állami vezetők közül egyesek a fővárosban, mások vidéken, az ország déli részén ünnepelték a holdujévet.

nc/gi

13.06 130283 0174

--

Uw

sk0015 4 230 mtik1015

kirpatrick - latin-amerika

caracas, 1983. február 13./mti-pl/reuter/ - jeane kirpatrick, az egyesült államok állandó ensz képviselője szombaton befejezte öt latin-amerikai országot - panamát, costa ricát, hondurast, salvadort és venezuelát - érintő körutját.

kirpatrick utja utolsó állomáshelyén, a venezuelai fővárosban - többek között- tárgyalt luis herrera campins venezuelai elnökkel és josé alberto zambrano külügyminiszterrel. a megbeszéléseken szó volt a közép-amerikai helyzetről, s azon belül elsősorban salvadorról. a találkozón kirpatrick árnyújtotta a venezuelai elnöknek reagan amerikai elnök levelét.

a tárgyalásokat követő sajtóértekezleten kirpatrick úgy vélekedett, hogy az amerika-közi rendszer „nem halott,, s országa és venezuela kapcsolatai „normálisak,,.

az amerikai ensz képviselő véleményének ugyanakkor ellentmond az, hogy venezuela mexikóval együtt egyik legaktívabb sürgetője a közép-amerikai helyzet tárgyalásos rendezésének. az egyesült államok többször visszautasította a tárgyalásokat. a venezuelai kormány továbbá több millió dolláros segílyt nyújtott nicaraguának akkor, amikor az egyesült államok 1981-ben felfüggesztette a forradalmi kormány segílyezését.

xxx

managua, 1983. február 13./taszsz/ - jeane kirpatrick salvadori látogatásakor - a hírgyöngségi jelentések szerint - közölte: az egyesült államok közvetlen salvadori katonai beavatkozásának kiinduló pontja az ország csendes-óceáni partvidéke, fonseca-öböl lenne. az amerikai kormány annyi hadihajót kész küldeni a kormánycsapatok megsegítésére, amennyire szükség lesz. a közép-amerikai ország guatemalai és hondurasi szárazföldi határait pedig különlegesen kiképzett tengerészgyalogosok fogják ellenőrizni - hangoztatta.

kzs éb

13.14

130283 1780

--

lms

sk0016 4 230 mtik1016

salvador

san salvador, 1983. február 13./prensa latina/ - a salvadori hazafias erők elfoglalták a cuscatlan megyében a suchitótó san martinnal összekötő átjárót.

az akcióban a farabundo marti nemzeti felszabadítási front/fmln/ harcosai jelentősebb mennyiségű fegyvert zsákmányoltak és 40 foglyot ejtettek. a hazafiak rafael aqunada carranza elnevezésű zászlóalja ezzel megtörte a kormánycsapatok suchitoto körül kiépített védelmi gyűrűjét - jelentette a prensa latina.

kzs éb

13.22 130283 0506

-.-

sk0017 4 230 mtik1017

tiltakozások, tüntetések

san francisco, 1983. február 13. /taszsz/ - a kaliforniai stanford egyetem tanárai és kutató gárdájának tagjai írásban tiltakoztak azellen, hogy az egyetem laboratóriumait katonai célokat szolgáló kutatásokra használják. az oktatók és tudományos munkatársak többsége által aláírt dokumentum elutasítja a pentagonnal való együttműködést.

tudományos dolgozók világszövetsége

douai, 1983. február 13. /taszsz/ - szombaton a kelet-franciaországi douai városában befejeződött a tudományos dolgozók világszövetsége /wfsw/ leszerelési állandó bizottságának ülése. a kétnapos tanácskozás munkájában kelet és nyugat-európából egyaránt érkezett tudósok, így a házigazdákon kívül szovjet, angol, ndk-beli, bolgár tudományos körök képviselői is részt vettek. az ülés befejeztével kiadott közlemény figyelmeztetett arra a veszélyre, amelyet az amerikai nukleáris rakéták tervezett nyugat-európai telepítése, valamint a kétkomponensű vegyi fegyverek egyesült államokban tervezett gyártása jelent.

Londoni tüntetés

Urs

London, 1983. február 13. /taszsz/ - több ezer diák tüntetett szombaton a brit fővárosban a konzervatív kormány politikájának militarista jellege miatt. a diákok „thatcher vonuljon vissza,, „le a katonai előkészületekkel,, jelszavakat hirdető táblákkal vonultak fel és követelték a fegyverkezési verseny beszüntetését, az amerikai rakéták tervezett angliai telepítésének elutasítását.

ág éb

14.01 130283 1463

--

sk0018 4 230 mtik1018

súlyos baleset

Róma, 1983. február 13. /mti/ - súlyos baleset történt vasárnap délelőtt az észak-olaszországi Valle d'Aosta egyik téli kirándulóhelyén. egy drótkötélpályáról, eddig ismeretlen okok miatt, leszakadt három fülke és a 80 méter mély szakadékba zuhant. a kabinokban levő 12 utas közül nyolcan meghaltak, négyen súlyosan megsebesültek.

feltételezések szerint a baleset az erős szél miatt következett be.

kir/gi éb

14.18 130283 0457

--

lls

sk0019 4 230 mtik1019

izraeli kormány - navon

kairó, 1983. február 13. /mti/ - vasárnapi ülésén az izraeli kormány elfogadta ariel saron hadügyminiszter lemondását. ezzel formalisan eleget tett az ugynevezett kahan-bizottság javaslatának, amely a bejrút környéki két palesztin menekült táborban rendezett vérfürdőért saront közvetve felelőssé téve, menesztését sürgette.

begin a nap folyamán négyszemközti megbeszélést folytatott saronnal. a hadügyminiszter - mint közölték - hétfőn adja át tárcáját, előreláthatólag ideiglenesen, beginnek.

jichak navon államelnök vasárnap egy katonai gyűlésen szükségesnek tartotta tisztázni: a vizsgalóbizottság „ajánlása nem. ítélet a megbírált katonatisztek egész pályája, csupán az adott /tavaly szeptemberi/ három napban gyakorolt tevékenysége fölött,,. kijelentette, hogy a kahan-ajánlásokban ugyancsak szereplő rafael ejtan vezérkari főnök, és amosz jaron, bejrut akkori katonai körzetparancsnoka „más beosztásban tovább szolgálhatja hazáját,,.

pk/ve éb

15.14 130283 1008

-.-

sk0020 4 230 mtik1020

olszowski - nszk

varsó, 1983. február 13./taszsz/ - stefan olszowski, a lemp kb pb tagja, külügyminiszter a wloclawek-i pártkonferencián rávilágított néhány aktuális lengyel külpolitikai kérdésre, közöttük lengyelország és a német szövetségi köztársaság kapcsolatának problémáira.

rámutatott, hogy az egyesült államok és a nato tagállamok konfrontációra törekvő politikája miatt a nemzetközi politikai tevékenység feltételei összetettebbé váltak. néhány éve világszerte növekednek a kedvezőtlen gazdasági és politikai jelenségek.

az utóbbi időben - mondotta a külügyminiszter - ezt a helyzetet bonyolítják az nszk politikusainak azok a kijelentései, amelyek lényegében visszatérnek az európai békét veszélyeztető ugynevezett „nyitott német kérdés,, doktrínához és a német birodalom 1937-es

Atr

határok közötti létezéséhez. ez minket, lengyeleket, s az egész nemzetközi közvéleményt arra készíti, hogy nagy figyelmet szenteljünk ennek a problémának. különösen így van ez friedrich zimmermann belügyminiszter kijelentései után, aki a cdu/csu választási programjának elméletét továbbfejlesztve kifejtette: németország a korábbi állapotokhoz hasonlóan jelenleg is az 1937-es határok között létezik. az elmúlt napokban ebben a revansista szellemben nyilatkozott az nszk kormányának több tagja is, ami arra utal, hogy zimmermann nézetei szélesebb véleményeket tükröznek.

a lengyel külügyminiszter a továbbiakban kijelentette, hogy az európai realitások tiszteletben tartása és megőrzése lengyelország és az egész kontinens számára alapvető jelentőségű. ezek a realitások garantálják az európai békét és biztonságot. ezeknek az elveknek a megsértése előre megjósolhatóan következményekkel járna.

éppen most - mondotta - amikor feszültek a kelet-nyugati kapcsolatok, veszélyeztetve van európa békéje és biztonsága, szükség van arra, hogy a nyugatnémet-lengyel kapcsolatok visszatérjenek normális alapelveikhez - a politikai párbeszédhez és a gazdasági együttműködés problémáinak megoldásához. az nszk kormányának figyelembe kell vennie azt a tényt, hogy lengyelország és a szovjetunió, csehszlovákia, valamint a többi szocialista állam álláspontja teljes egészében azonos. így vélekedik továbbá nyugat-európában mindenki, aki reális nézeteket vall és állást foglal a politikai enyhülés mellett.

kzs éb

15.23 130283 2335

.-.

sk0021 4 230 mtik1021

vietnam - kina

hanoi, 1983. február 13. /taszsz/ - a vietnami hirügynökség közleményt hozott nyilvánosságra azzal kapcsolatban, hogy kina - mint a vna rámutatott - engedélyezte amerikai olajtársaságoknak, hogy kutatófurásokat és kőolaj kitermelést folytassanak a vietnam területi vizeihez tartozó tonkini-öbölben.

kinának ez a lépése - hangsúlyozza a közlemény - támadás vietnam szuverenitása ellen.

Ku

a vietnami szocialista köztársaság kormánya történelmi és jogi dokumentumokra hivatkozva több ízben kinyilvánította szuverenitását vietnam területi vizei és kontinentális talapzata felett, így az e területeken található ásványkincsek felett is. azok a külföldi társaságok, amelyek kőolaj és földgáz feltárását és kitermelését végzik vietnam szuverenitásának megsértésével a térségben, felelősséget viselnek az összes következményekért, amelyek jogalap nélküli cselekedeteik következtében felmerülhetnek - hangsulyozza a vietnami hírügynökség.

le/ág éb

15.32 130283 0986

-. -

sk0022 4 300 mtik1022

kina-usa

peking, 1983. február 13. /mti/ - az új-kína hírügynökség vasárnap kommentárban támadta a wall street journal február 9-i vezércikkét, amely azt ajánlotta az amerikai kormánynak, hogy „semmilyen további engedményt ne tegyen, kinának, tajvan, „a megbízható szövetséges, „rovására. a wall street journal szerint „nincs értelme tovább játszani ezt a kínai játékot. tajvan megbízható szövetséges, stratégiai helyzetet foglal el a koreába és japánba vezető tengeri utvonalakon... nehéz elképzelni, hogy bármi olyan nyereség származna a kínai kapcsolatból, ami igazolná tajvan biztonságának további veszélyeztetését,„.

az új-kína a cikkel kapcsolatban arra mutatott rá, hogy az egyesült államokban még mindig vannak, akik nem akarják feladni a „két kina,„ politikát, s amit szorgalmaznak nem más, mint „ágyunaszádpolitika /kinával szemben/, avagy hegemonizmus a szó legszorosabb értelmében,„.

nc/dj éb

16.02 130283 0938

tu

-. -

sk0023 4 230 mtik1023

richard wagner - centenárium

bayreuth, 1983. február 13. /mti-afp/taszsz/ - vasárnap világszerte megemlékeztek richard wagner német zeneszerző halálának századik évfordulójáról. a xix. századi drámai zene kimagasló újjáformálóját 1883 február 13-án velencében, munka közben, hetven éves korában ragadta el a halál.

pályájának talán legfontosabb városában, bayreuthban vasárnap koszoruzási ünnepséget tartottak sirjánál. a hagyományos bayreuthi zenei fesztivál jubileumi programjában szerepel wagner tetralógiájának, a nibelung gyűrűjének új rendezésben történő előadása.

a nyugatnémet televízió egyes adása vasárnap esti műsorában wagner istenek alkonya című operájával emlékezik meg a zene egyik legeredetibb, legnagyobb hatású lángelméjéről. a müncheni opera társulata a centenárium alkalmából több wagner-operát ad elő, így a bolygó hollandit, a tannhäuser-t, a lohengrint, valamint a tristan és izoldát.

ku éb

16.31 130283 0948

--

sk0024 4 230 mtik1024

irak - irán

bagdad, manama, bejrut, 1983. február 13. /afp/ap/ upi/ - az iraki haditengerészet és a légierő szombaton irán kharg- szigeti olajkikötőjét támadta. az egy hete folyó heves harcok újabb eseményéhez iránban nem fűztek kommentárt, átfogón értékelte viszont az iráni parlament elnöke a háború célját. rafszandzsani kifejtette, az iráni vezetés eltökélt szándéka, hogy a február 8-án elindított offenzívát mielőbb sikerre vigye.

az iraki katonai szóvivő bejelentése szerint összehangolt légi és tengeri támadás során a kharg - sziget egyik kikötői berendezését és egy meg nem nevezett felségjelű tankhajót ért találat. irak egyidejűleg vadászgépeivel támadta az iráni erőket az ország déli, missan tartományában, ahol a múlt hét végén elindított offenzíva során az irániak mélyen behatoltak irak területére - állította egy a bagdadi rádióban nyilvánosságra hozott katonai közlemény. az iraki

ku

1983.02.13.

- 20 -

kül

kommuniké súlyos iráni veszteségekről számolt be, irán pedig az itt folyó légiütközetről egy iraki vadászgép és egy helikopter lelövését jelentette.

a teheráni rádió szombaton részletesen ismertette az iráni parlament elnökének parlamenti beszédét. hasemi rafszandzsani az iráni forradalom ötödik évfordulójára időzített offenzíváról szólva megjegyezte, hogy ez lesz az utolsó katonai művelet az irakkal már két és fél éve tartó háboruban. irán soha sem küldött ennyi embert a frontra, és létszámukat napról napra növeli - mondotta.

bagdad és teherán egyaránt újabb adatokat tett közzé az elmúlt öt nap veszteségéről. az iraki vezérkar 15 ezer fős iráni, az iráni jelentés 3 ezer fős iraki veszteségről számol be.

hirügynökségi jelentések az irak- iráni közötti háború fejleményeihez kapcsolódó diplomáciai eseményről is beszámolnak: bagdadban tárgyal a közel-keleti körúton tartózkodó claude cheysson francia külügyminiszter. francia sajtóértésülések szerint cheysson fegyver-olaj áruüzletről tárgyal az iraki vezetőkkel. a francia diplomácia vezetője ezt megelőzően husszein jordániai uralkodóval tárgyalt ammanban, iraki tárgyalásai befejeztével pedig szíriába utazik.

ma éb

17.06 130283 2126

--

sk0025 4 230 mtik1025

perez de cuellar ugandában

nairobi, kampala, 1983. február 13. /upi/ap/dpa/taszsz/ - javier perez de cuellar, az ensz-főtitkára vasárnap nyolc országot felölelő afrikai körútjának utolsó állomására, ugandába érkezett.

de cuellar a kelet-afrikai országban elsősorban emberiességi témákat tervez megvitatni vendéglátóival. a világszervezetet aggasztja a menekültek tízezreinek helyzete a kelet-afrikai térségben. milton obote, ugandai elnök pedig - úgy hirdik - azt fogja sürgetni, hogy az ensz, az ígéretekhez híven, nyújtson végre támogatást a korábbi évek polgárháborujában széttépázott ország gazdaságának helyreállításához.

tu

az ENSZ főtitkára körútjának eddigi állomásain elsősorban a namibiai rendezés ügyét vitatta meg az afrikai államférfiakkal. kétnapos ugandai látogatása előtt, kenyában fontos tárgyalásokat folytatott ebben a témában Daniel Arap Moi államfővel, aki egyben az afrikai egységszervezet elnöke is jelenleg. De Cuellar a kenyai fővárosban, Nairobiban is megismételte, hogy nem szabad a namibiai rendezést az angolában állomásozó kubai csapatok kivonásától függővé tenni, ahogy azt az egyesült államok szeretné.

ku éb

17.37 130283 1171

-.-

sk0026 4 230 mtik1026

irak- irán - pravda értékelés

Moszkva, 1983 február 13. /taszsz/ - súlyos károkat okoz, és szenvedést hoz mindkét népnek az értelmetlen háború - írja a Pravda kommentára az Irak és Irán között folyó háborúval kapcsolatban.

Az SZKP kb lapja kiemeli, hogy a két ország konfliktusa a nemzetközi szinten, az el nem kötelezett országok mozgalmában és az arab világban is jelentős károkat okoz, majd megjegyzi, hogy a Szovjetunió és a szocialista országok szempontjából a leginkább ésszerű az lenne, ha azonnal megszűnne az értelmetlen vérontás. A Pravda ezzel kapcsolatban emlékeztet a varsói szerződés tanácskozó testületének politikai nyilatkozatára, amely a háború befejezésére és a vitás kérdések tárgyalások útján történő rendezésére szólította fel a feleket. A szocialista országok - írja a kommentár - a gyakorlatban is a békés rendezés előmozdításán fáradoznak.

A Pravda értékelés végezetül rámutat arra, hogy a háború elhuzódása, a felek kimerítése az arab felszabadítási mozgalommal, Iránnal és Irakkal szemben álló erőknek áll érdekében. Az amerikai hadügyminisztérium arra használja fel az iraki -iráni konfliktust, hogy igazolja katonai előkészületeit az indiai - óceán észak-nyugati részében és a Perzsa-öböl térségében.

ma éb

17.50 130283 1273

ku

-.-

sk0027 4 230 mtik1027

ciprus - elnökválasztás-befejeződött

pék miklós, az mti kiküldött tudósítója írja:

nicosia, 1983. február 13. /mti/ - nagy politikai aktivitás, rend és fegyelem jellemezte vasárnap a ciprusi elnökválasztást. több mint 327 ezer ciprusi görög szavazó járult az urnákhoz, hogy újabb öt évre megválassza a ciprusi köztársaság elnökét.

a szavazóhelyiségek vasárnap reggel fél héttől este hatig tartottak nyitva. a választók több mint fele délig leszavazott. a délelőtti órákban szavazott a három elnökjelölt: a jelenlegi elnök, szpirosz kiprianu, akinek jelölését saját pártján, a demokratikus párton /diko/ kívül a szigetország legbefolyásosabb politikai ereje, a kommunista akel is támogatta, glavkosz kleridesz, a jobboldali demokratikus tömörülés párt vezetője és vasszos lisszaridesz, az edek szocialista párt elnöke.

az elnökválasztás iránti nagy érdeklődést jelzi, hogy mint az eleftherotipia, a diko lapja beszámolt róla, több mint 10 ezer külföldön dolgozó vagy élő görög ciprióta szavazójogosult tért haza a választásra. az említettek fele egyetemista, akik kiprianura szavaztak.

a szavazóhelyiségből kilépve kiprianu történelmi jelentőségűnek nevezte a mostani választást, kiemelve, hogy a választók nemcsak az új elnök személyére, hanem a következő öt évben követendő politikára is szavaztak. kiprianu emlékeztetett rá, hogy célja mindig a lehető legszélesebb alapú népi egység és megértés volt. egy kérdésre válaszolva arra figyelmeztetett, hogy a ciprusi belső ügyeket helytelen összekeverni athén és nicosia viszonyával, amely „őszinte és szoros”, és ilyen is marad. egyesek megkísérlik aláásni ezt az együttműködést, ez azonban a ciprusi ügy ellenségeinek tett szolgálat - szögezte le kiprianu.

kleridesz kijelentette, hogy hisz a „változás”, erőiben, amelyek győzelmet arathatnak. a jobboldali demokratikus tömörülés vezetője az amerikai és a nato-barát irányzat megerősödését érti „változás”, alatt. lisszaridesz megismételte korábbi állítását, miszerint egyik jelölt sem kapja meg a többséget az első fordulóban, s a második fordulóban ő győz.

a ciprusi elnökválasztás első részeredményei vasárnap a késő esti órákban, a végeredmény hétfőn hajnalban válik ismertté.

ek/dj éb

18.43 130283 2249

Tm

sk0028 4 230 mtik1028

bush /1.rész/

washington, 1983. február 13. /mti/ - az egyesült államok alelnöke vasárnap, a cbs televízióknak adott interjújában utalt arra, hogy reagan elnök legalábbis fontolóra veszi egy új amerikai lépés megtételét a genfi tárgyalások holtpontjára való elmozdítására. az alelnök óvakodott attól, hogy a „nullaváltozattól”, eltérő amerikai javaslatot igérjen, de közölte: javasolta reagannak, tegyen valamit „a szovjetek biztatására”,.

először ismerte el a széles nyilvánosság előtt az amerikai alelnök, hogy a szovjetunió joggal tekinti fenyegetésnek a franciaország és nagy-britannia birtokában lévő európai rakétákat, de rámutatott: genfben az egyesült államok nem hajlandó ezekről tárgyalni.

az európai körutról hazatért bush, aki pénteken másfél órási megbeszélésen ismertette utazásának eredményeit reagan elnökkel és shultz külügyminiszterrel, úgy véli, hogy ha decemberig nem születik megállapodás a szovjetunióval a „nullamegoldás”, elfogadásáról, a pershing rakéták és a cirkáló robotrepülőgépek telepítését az egyesült államok megkezdi. közben tovább akarja folytatni a genfi tárgyalásokat, „de a telepítés határidejét kitűztük, s nem szándékszunk habozni és visszakozni”,.

az egyesült államok álláspontja a középtávolságu rakétákról szóló genfi tárgyalásokon kialakult helyzettel kapcsolatban bush szerint az, hogy a szovjetunióknak kell újabb „ésszerű javaslattal”, előállnia, mivel az eddig előterjesztett szovjet javaslatokat washington „ésszerűtlennek”, nyilvánítja. „de megtettem bizalmas jelentésemet az elnöknek, és ő hozza meg a döntést arról, vajon kell e valami eltérőt csinálnunk, azzal a céllal, hogy a szovjeteket kérésünk teljesítésére biztassuk”, - jelezte az alelnök. /folyt./

br/ve éb

19.43 130283 1762

Lu

sk0029 4 230 mtik1029

bush /2.rész/

bush nem közölte, mi lenne az az „eltérő” lépés, amit reagannak javasolt. az idézett mondat arra a kérdésre hangzott el válaszként, vajon hajlamos-e washington közbülső megállapodást kötni genfben, ha a szovjetunió továbbra sem fogadja el a „nullamegoldást”, a korábbi merev állásponttól való eltérésnek ez a halvány, az eddigieknél egy fokkal talán határozottabb jele több kérdést nyitvahagyott. ezek közül a legfontosabb: a nullaváltozat tényleges feladásáról van szó, vagy újabb elterelő műveletről, mint amilyen a bush által európába vitt „csucstalálkozó javaslat”, volt.

bush mindenesetre beismerte: a szovjet tárgyalóküldöttség semmivel sem biztatta, ami a „nullaváltozat”, elfogadásának lehetőségére utalt volna. ennek kapcsán ismét kijelentette, hogy „létezik egy közbülső út”, az amerikai és a szovjet elképzelések között, noha az egyesült államok „erkölcsi elkötelezettsége”, a nullaváltozat mellett végleges. „ez az, amit az elnök most megfontolás tárgyává tett”, - mondotta az alelnök.

bush nem tudja mikor dönt az elnök ebben a kérdésben, de bizonyosra veszi, hogy „akármit is teszünk, ha ugyan teszünk valamit, azt a szövetségesekkel teljes konzultációban tesszük”,

a szovjet-amerikai csucstalálkozóról szólva george bush megegyezően tisztázta: a „meghívás”, a készség a találkozó „bármikor, bárhol”, való megtartására, jelenleg kizárólag az amerikai javaslatra épülő genfi megállapodás aláírására vonatkozik. „nem mondanám, hogy ez az utazás meggyorsította, avagy lelassította a csucstalálkozó előkészítését”, - közölte bush. az e kérdésben nyilvánvalóan bizonytalan amerikai álláspontot bush ezúttal abban összegezte, hogy „elnökünk bizonyos feltételek mellett kész találkozni andropóvval”, /folyt./

br/ve éb

19.54

130283 1793

Me

sk0030 4 230 mtik1030

bush /3.rész/

az egyesült államok elutasítja, hogy a genfi tárgyalásokon a 162 nyugat-európai rakétáról is tárgyaljanak, mert mint bush állítja, ezek „nem középtávolságu rakéták,,, s mert az egyesült államok a nato-szövetség iránti kötelezettsége feladásának tekintené, ha lemondana saját atomerőinek a szovjet erővel való szembeállításáról. e sokszor hallott érvek megismetlése mellett bush személyében magas rangú amerikai hivatalos személyiség először mondta ki, hogy igen, a szovjetunióknak joga van figyelembe venni őket, tekintsék azokat nato-rakétáknak, vagy francia, illetve brit rakétáknak, mivel kétségkívül a szovjet városok ellen irányulnak.

ezt a kérdést amerikai vélemény szerint „nem lehet beiktatni a középtávolságu rakétákról folytatott tárgyalásokba, ahol soha nem foglalkoztak vele..... az alelnök kijelentette: a francia-brit atom-ütőerő „csak csekély töredéke a nagy egésznek,, az atomfegyverek összességének, de „valahol menetközben figyelembe kell venni,, a fegyverzetkorlátozási tárgyalásokon.

br/ve éb

19.58 130283 1067

--

sk0031 4 800 mtik1032

külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0001-sk0031-ig

budapest, 1983. február 13. /mti/ -
 sk0001 ciprus - elnökválasztás
 sk0002 vietnam - szovjet küldöttség
 sk0003 algiri palesztin tanácskozás
 sk0004 izrael
 sk0005 india - asszam
 sk0006 időjárás
 sk0007 diáktanácskozás romániában
 sk0008 rövid hírek - lyon: barbie
 la plagne: lavina
 tolosa: baszk merénylet
 varsó: walesa

tu

